

Departementshistorie (1948-)

Kort oversikt over viktige årstall, departementets avdelinger, saksfelters organisatoriske tilknytning, departementets adresser og statsråder.

1. Viktige årstall

- 1948 Kommunal- og arbeidsdepartementet (KAD) opprettet ved kgl. res. 29. oktober av Einar Gerhardsens andre regjering (1945-51), og trådte i virksomhet 20. desember 1948. Bestod det første året av to avdelinger: Kommunalavdelingen og Arbeidsavdelingen. Kommunalavdelingen utgikk fra avdelingen med samme navn i Justisdepartementet, mens Arbeidsavdelingen utgikk fra 1. sosialkontor (A) og en større del av saksområdet til 3. sosialkontor i Sosialdepartementet. Johan Ulrik Olsen blir departementets første statsråd. Adressen er Rådhusgata 8.
- 1950 Den alminnelige avdeling og Boligdirektoratet blir 1. juli overført fra Forsynings- og gjenreisningsdepartementet som legges ned. KAD flytter fra Rådhusgata 8 til Grubbegata 1 (tidligere Oslo tinghus).
- 1961 Arkivordningen går fra kontorvise arkiver til avdelingsarkiver. Ledelsen for arkivarbeidet blir sentralisert og lagt til Den alminnelige avdeling. KAD flytter fra Grubbegata 1 til Pilestredet 33 (Shell-gården).
- 1963 Distriktsplanavdelingen opprettet.
- 1965 Boligdirektoratet legges ned. Departementet får sin første departementsråd – Erling Anger.
- 1966 Boligavdelingen opprettet (første saksdokumenter er fra september 1966).
- 1968 Distriktsutbyggingsavdelingen opprettet. Første felles arkivnøkkel.
- 1972 Distriktsplanavdelingen blir overført til det nyopprettede Miljøverndepartementet. Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen blir opprettet. Siste år med departementsråd før 1980.
- 1976 Innvandringssekretariatet/Sekretariatet for innvandringsspørsmål blir opprettet og underlagt Arbeidsavdelingen.
- 1979 Den alminnelige avdeling skifter navn til Administrasjonsavdelingen.
- 1980 Sekretariatet for samiske spørsmål opprettet. KAD får igjen departementsråd - Tormod Hermansen.

- 1982 Boligavdelingen skifter navn til Bolig- og bygningsavdelingen (BOBY). Kontoret for bygnings- og brannvesen overføres fra Administrasjonsavdelingen til det nyopprettede BOBY, sammen med ansvar for Plan- og bygningsloven.
- 1983 KAD flytter fra Pilestredet 33 til Hammersborg torg 3/Møllergata 43.
- 1986 Elektronisk journal innført. Kommunalavdelingen er ”pilotavdeling” det første året.
- 1987 Innvandringsavdelingen opprettet. Elektronisk journal innført for alle avdelinger.
- 1989 Arbeidsavdelingen går til Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD). Plan- og administrasjonsavdelingen (PA) nytt navn på Administrasjonsavdelingen som blir slått sammen med Plan- og budsjettavdelingen. Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen nytt navn på Arbeidsmiljøavdelingen.
- 1990 Departementet skifter navn til Kommunaldepartementet.
- 1993 Navneskifte tilbake til Kommunal- og arbeidsdepartementet (KAD). Arbeidsavdelingen tilbakeføres til KRD fra AAD. Regionalpolitisk avdeling (REGA) blir nytt navn på Distriktsutbyggingsavdelingen.
- 1995 Samepolitisk avdeling opprettet. KAD flytter fra Hammersborg torg 1 og 3 til Akersgata 59 (R5).
- 1996 Sentralarkiv erstatter avdelingsarkiv. Skarpt arkivskille. Ny felles arkivnøkkel.
- 1997 Arbeidsavdelingen går igjen ut av KRD (til AD).
- 1998 Navneendring fra KAD til Kommunal- og regionaldepartementet (KRD). Skarpt arkivskille. Innvandringsavdelingen og Avdeling for samiske spørsmål går inn i Urfolks-, minoritets- og innvandringsavdelingen som Innvandringspolitisk seksjon og Samepolitisk seksjon.
- 2001 Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen blir overført til Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD). Samisk- og minoritetspolitisk avdeling (SMU) opprettet. Innvandringsavdelingen gjenopprettet. Urfolks-, minoritets- og innvandringsavdelingen (UMI) nedlagt.
- 2002 Websak innført med helelektronisk arkiv (papirbackup av saksarkiv beholdes til 2007). Skarpt arkivskille. Arkivnøkkelene blir revidert.
- 2005 Integrerings- og mangfoldsavdelingen etableres i tillegg til Innvandringsavdelingen. Siste år med innbundne kopibøker (papir).

- 2006 Innvandringsavdelingen, Samisk- og minoritetspolitisk avdeling og Integrerings- og mangfoldsavdelingen går fra KRD til Arbeidsdepartementet (AD).
- 2008 Helelektronisk arkiv (ikke lenger papirkopier av saksarkiv).
- 2010 Offentlig elektronisk postjournal (OEP) innført 18. mai.
- 2012 FOKUS elektronisk saksbehandlersystem innført.

Johan Ulrik Olsen – departementets første statsråd.

Oversendes *Budsj. og Regnsk. 48*
uten følgeskriv

Rundskriv fra Kommunal- og Arbeidsdepartementet, Oslo, den 12. jan 49
Forsynings- og Gjenreisningsdepartementet

Til alle departementer og fylkesmenn.

Administrasjonskontoret

Ved kgl. resolusjon av 29. oktober 1948 er det opprettet et nytt departement - Kommunal- og Arbeidsdepartementet. Det nye departement er trådt i virksomhet fra mandag 20. desember 1948. **00205 B.**

Kommunal- og Arbeidsdepartementet består av: **1949**

- 1) Kommunalavdelingen som er ført over fra Justisdepartementet. Avdelingen har 4 kontorer og samme sakområde som før.
- 2) Arbeidsavdelingen som er dannet ved at sakområdet i det tidligere 1. sosialkontor i Sosialdepartementet og en større del av sakområdet i det tidligere 3. sosialkontor er lagt til det nye departement.

De viktigste saker under Arbeidsavdelingen er:

- a) Tiltak til å fremme og regulere sysselsetting og motvirke eller avhjelpe arbeidsløse, derunder arbeidsformidling, yrkesrettledning, ekstraordinære arbeidstiltak, arbeidsløsetrygd, regulering av arbeidskraften til bygge- og anleggsvirksomhet m.v.; Arbeidsdirektoratet (deri Sjømannsnevnda) med fylkesarbeidsnemndene, fylkesarbeidskontorene, de kommunale arbeidsnemnder, kontorer for vanlig arbeidsformidling og sjømannskontorene; Registreringsentralen for omskoling av delvis arbeidsføre.
- b) Lovgivningen om arbeidsforholdene, derunder arbeidervernloven med Arbeidstilsynsrådet, Statens Arbeidstilsyn og de stedlige arbeidstilsyn, bakerloven og de midlertidige lover om arbeidsvilkår for arbeidere i jordbruk og for hushjelp.
- c) Loven om industri- og heimearbeid med Heimearbeidsrådet,
- d) Lovgivning og vedtekter om lukning av utsalgssteder og barber- og frisørforretninger; helgedagslovgivningen; loven om 1. og 17. mai som høgtidsdager,
- e) Ildsfarlighetslovgivningen med Sprengstoffsinspeksjonen,
- f) Feriloven med Feriefondet; Statens Ferieråd og saker om bruken av ferie,
- g) Arbeidstvistlovgivningen med meklingsinstitusjonen, Lønnsnemnda og Arbeidsretter,
- h) Småbruk- og Bustadbanken; lovgivningen om husleie; og den midlertidige lov om avståing av husrom; statstilskott til istandsetting av helseskadelige våningshus.
- i) Idrettsaker med Statens Idrettskontor; tippeloven med Norsk Tipping A/S; andre saker om bruken av fritida.
- j) Lovgivning om forbrukersamvirke.

Arbeidsavdelingen har 2 kontorer. Inntil videre hører saker nevnt fra a - f ovafor under 1. kontor og fra g - j under 2. kontor.

Departementets sjef og Kommunalavdelingen har kontorer i Rådhusgata 8, Oslo, telefon 42 07 80 (sentralbord). Arbeidsavdelingen har foreløpig de samme kontorer i Victoria Terrasse nr. 11 og de samme telefoner som inntil delingen er disponert av ekspedisjons-sjefen i Sosialdepartementets alminnelige avdeling samt 1. og 3. sosialkontor.

O s l o, den 4. januar 1949.

Etter fullmakt

Birger Ulsaker

Binar Moen

Rundskriv fra Kommunal- og arbeidsdepartementet av 4. januar 1949 om opprettelsen av departementet den 29. oktober 1948.

2. KRDs avdelinger 1948- (alfabetisk)

Opplysningene er hentet fra Norges statskalender, journaler, kopibøker, Websak og Håndbok for Riksarkivet (Johannessen et al.). Journallitera og kortformer i parentes.

Administrasjonsavdelingen (D). Nytt navn på Den alminnelige avdeling i 1979 (se denne). Skiftet navn til Plan- og administrasjonsavdelingen (PA) i 1989 (se denne). Først organisert i fire kontorer: Sekretariatet, Administrasjonskontoret, Budsjettkontoret og Kontoret for bygnings- og brannvesen. Kontoret for bygnings- og brannvesen gikk til BOBY i 1982, og Administrasjonsavdelingen ble inndelt i tre kontorer: Organisasjonskontoret, Administrasjonskontoret og Budsjettkontoret. Fra 1984 fire kontorer: Organisasjonskontoret, Personalkontoret, Administrasjons- og økonomikontoret og Budsjettkontoret. Fra 1986 tre kontorer: Organisasjonskontoret, Personalkontoret, Administrasjons- og økonomikontoret.

Arbeidsavdelingen (A, AA, ARBA). Opprettet 1948, overført fra Sosialdepartementet. Avdelingen har vært inn og ut av KRD – den gikk ut i 1990 (til Arbeids- og administrasjonsdepartementet), kom tilbake 1993, og gikk ut igjen i 1998 (til Arbeids- og administrasjonsdepartementet). Bestod av 4 kontorer til 1972 (1.-4. kontor, benevnt A1, A2, A3 og A4), fra 1973 av tre kontorer (3., 4. og 5. kontor), da to kontorer ble skilt ut til den nyopprettede Arbeidsmiljøavdelingen. I 1976 tilkom Innvandringssekretariatet (1. kontor, A1). I 1981 tilkom utredningsseksjonen. Innvandringssekretariatet gikk ut i 1982. I 1994 ble avdelingen omstrukturert til tre seksjoner (A1, A2 og A3) og ett avdelingssekretariat. Noe materiale (11 hm) er avlevert til Riksarkivet.

Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen (M, AM, AMS). Nytt navn på Arbeidsmiljøavdelingen (se under) i 1989. Avdelingen fikk etter hvert ansvar for bl.a. brannlovgivningen og eksplosjonsvern. Bestod av Avdelingssekretariatet, Arbeidsmiljøseksjonen, Arbeidsrettseksjonen og Sikkerhetsseksjonen. Ut av KRD 2001 (til Arbeids- og administrasjonsdepartementet).

Arbeidsmiljøavdelingen (M). Opprettet 1972 ved at to kontorer (A1 og A2) ble skilt ut fra Arbeidsavdelingen, samt at det ble etablert et nytt kontor for medbestemmelse (med ansvar for aksjelovens bestemmelser om de ansattes representasjon i bedriftenes styrende organer). Bestod fra 1978 av 5 kontorer (1.-5. kontor) og fra 1980 også av Sekretariatet for arbeidsmiljø og sikkerhet på kontinentalsokkelen. I 1988: 4 kontorer og et sekretariat. Skiftet navn til Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen i 1989 (se over).

Avdeling for samiske spørsmål (S). Opprettet 1996 da Seksjon for samiske spørsmål ble egen avdeling. Gikk 1998 inn i Urfolks-, minoritets- og innvandringsavdelingen som en seksjon, men ble egen avdeling igjen i juni 2001 (Same- og minoritetspolitisk avdeling, SAMI).

Boligavdelingen (B). Opprettet 1. september 1966. Overtok arbeidsoppgaver fra Boligdirektoratet (1946-65) da dette ble nedlagt, og fra Den alminnelige avdeling. 4 kontorer (1.-4. boligkontor). Skiftet navn til Bolig- og bygningsavdelingen i 1982.

Bolig- og bygningsavdelingen (B, BOBY). Opprettet 1982. Nytt navn på Boligavdelingen. Overtok Kontoret for bygnings- og brannvesen fra Den alminnelige avdeling, og forvaltningen av Plan- og bygningsloven. BOBY besto i 1982 av to seksjoner (Boligseksjonen og Seksjon for bygnings- og brannvesen) pluss Sekretariatet for Byggesaksutvalget. I 1985 ble den organisert i tre seksjoner (Boligøkonomisk seksjon, Boligjuridisk seksjon og Seksjon for bygnings- og brannvesen) samt Byggesekretariatet. I 1986 bestod avdelingen av Boligøkonomisk seksjon, Boligjuridisk seksjon, Bygningsseksjonen og Avdelingssekretariatet. I 1988 forsvant Bygningsseksjonen. I 1999 var det tre seksjoner: Boligseksjonen, Byggseksjonen og Plan- og økonomiseksjonen. I 2007 ble Plan- og økonomiseksjonen erstattet av to seksjoner: Økonomi- og etatsstyringsseksjonen og Plan- og utviklingsseksjonen. I 2008 ble Byggeprosessseksjonen nytt navn på Byggeseksjonen, og ny seksjon var Byggkvalitetsseksjonen. I 2009 gikk Plan- og utviklingsseksjonen ut, og ble erstattet av en Stab.

Boligdirektoratet. Overført til KAD 01.07.50 fra Forsynings- og gjenreisningsdepartementet da dette ble nedlagt. Direktoratet ble opprettet 1946 og nedlagt 31.05.65. 5 kontorer i KAD: Sekretariatet (B1), Boligkontoret (B2), Teknisk kontor (B3), Statistikk- og plankontoret (B4), Byggeløyvekontoret (B5). Eget direktorat, men hadde sine kontorer og arkiver i KAD. Oppgavene ble i 1965 overført til Husbanken (Boligkontoret, Sekretariatet og personalmapper) og Den alminnelige avdeling (Statistikk- og plankontoret), og de resterende oppgavene ble i 1967 overført til den nyopprettede Boligavdelingen. Materiale opp til 1961 er avlevert til Riksarkivet.

Den alminnelige avdeling (D). Opprettet 1950, da Forsynings- og gjenreisningsdepartementet ble nedlagt 30. juni 1950. Bestod i begynnelsen av åtte kontorer: Juridisk kontor (D1), Administrasjonskontoret (D2), Kontoret for bygnings- og brannvesen (D3), Budsjett- og regnskapskontoret (D4 – gikk 1954 inn i D1), Innkjøpskontoret for trelast (D5), Kontoret for belgisk murstein (Mu), Transportkontoret (Tr), Avregningskontoret for forsyningsvarer (V). Etter 1961 brukes kun betegnelsen D for alle kontorene/seksjonene i avdelingen. Avdelingen skiftet navn til Administrasjonsavdelingen 1979 (se denne), fra 1989 Plan- og administrasjonsavdelingen (se denne). Det meste av materialet fra før 1961 er avlevert til Riksarkivet.

Distriktsplanavdelingen (Pl, F, N). Etablert 1963. Fikk overført saker vedrørende områdeplanlegging fra Arbeidsavdelingen 1. januar 1964. Bestod av to seksjoner: 1. Distriktsplanlegging (Pl) og 2. Administrasjonen for friluftsliv og naturvern (F og N). I 1967 ble stadfestelse av reguleringsplaner overført fra Kontoret for bygnings- og brannvesen. Avdelingen ble overført til det nyopprettede Miljøverndepartementet i 1972 (nytt navn i MD: Planavdelingen). Arkivmaterialet ble først utlånt til MD og siden overført i 1978. Materiale vedr. fortolkning av bygningslovens § 82 ble også overført MD. Arkivmateriale opp til 1972 er avlevert til Riksarkivet.

Distriktsutbyggingsavdelingen (U, DUA). Etablert oktober 1968. Bestod først av 3 kontorer (1., 2. og 3. utbyggingskontor). Utvidet til 4 kontorer i 1976 (1.-4. utbyggingskontor), og i 1980 til 5 kontorer (1.-5. utbyggingskontor). I 1987 ble avdelingen omorganisert til Avdelingssekretariatet (senere Samordningsseksjonen),

Næringsseksjonen og Tiltaksseksjonen. Skiftet i 1994 navn til Regionalpolitisk avdeling (REGA, se denne).

Informasjonsenheten. Opprettet 1971. Skiftet navn i 2005 til Kommunikasjonsenheten (KE). (Permer med pressemeldinger fra 1971-2006 i kjelleren).

Innvandrerseksjonen (I). Nytt navn på Innvandringssekretariatet 08.06.83. Fortsetter som Innvandringsavdelingen f.o.m. 01.09.87 (se denne).

Innvandringsavdelingen (I, IN, INN). Opprettet 1.9.1987, fortsettelse av Innvandringsseksjonen. Bestod av Økonomi- og mottaksseksjonen og Innvandringspolitisk seksjon. Gikk i 1998 inn i Urfolks-, minoritets- og innvandringsavdelingen. Gjenopprettet juni 2001. Til AD 2005/2006. (Overført til Justis- og politidepartementet (JD) i 2009/10).

Innvandringspolitisk seksjon (IPS). Seksjon under Urfolks-, minoritets- og innvandringsavdelingen (1998-2000), og under Same-, minoritets- og utlendingsavdelingen (mars-juni 2001), og navn på seksjon under Innvandringsavdelingen.

Innvandringssekretariatet/Sekretariatet for innvandrerspørsmål (A1, I). Opprettet i 1975/1976, underlagt Arbeidsavdelingen. Utskilt fra Arbeidsavdelingen 01.01.1981 og omorganisert til en egen enhet direkte underlagt departementsråden. Forløperen til Innvandrerseksjonen.

Integrerings- og mangfoldsavdelingen (IMA). Opprettet 01.01.05. Ut av KRD etter regjeringsskiftet i 2005/2006 (til Arbeidsdepartementet). (Overført til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) i 2009/10).

Kommunalavdelingen (K, KOMM). Overført med virkning fra 20. desember 1948, fra Justisdepartementet til Kommunal- og arbeidsdepartementet. 4 kontorer: 1. kommunalkontor (K1), 2. kommunalkontor (K2), 3. kommunalkontor (K3) og 4. kommunalkontor (K4). Fra 1961 til 1966 hadde avdelingen et midlertidig 5. kommunalkontor. I 1983 var det igjen 5 kontorer, og i 1985 utvidet man med 2 sekretariater (Sekretariatet for Hovedkomiteen for lokalforvaltningen og Bysekretariatet). I 1990 ble avdelingen omorganisert fra kontorer til 3 seksjoner (Kommuneøkonomiseksjonen, Samordningsseksjonen, Juridisk seksjon) og ett sekretariat (Avdelingssekretariatet). Fra 2010: Seksjon for administrasjon og internasjonal kontakt (KAS), Juridisk seksjon (KJ), Samordningsseksjonen (KSA) og Kommuneøkonomiseksjonen (KØ). I mai 2010 blir valg og lokaldemokrati skilt ut fra Juridisk seksjon (KJ) som en egen seksjon, Seksjon for valg og lokaldemokrati (VL). I 2011 endrer Seksjon for administrasjon og internasjonal kontakt (KAS) navn til Administrasjonsseksjonen (KAS). Avdelingen har ikke hatt noen navneendring siden 1948. Noe materiale er avlevert til Riksarkivet.

Kontoret for bygnings- og brannvesen (D3, D, BB). Kontor under Den alminnelige avdeling. Kom fra Forsynings- og gjenreisningsdepartementet i 1950. Hadde eget arkiv, og var i praksis en egen avdeling. Kontoret hadde betegnelsen D3 til mars 1961 - etter det brukes kun stempelet D. I 1967 ble stadfestelse av reguleringsplaner overført fra Kontoret for bygnings- og brannvesen til Distriktsplanavdelingen. Gikk 1.

januar 1982 fra Administrasjonsavdelingen over til BOBY som Seksjon for bygnings- og brannvesen (BB) med to bygningskontorer. Hadde egne kopibøker og journaler fra 1982 t.o.m. 1984. Deler av det eldste arkivet er avlevert til Riksarkivet.

Kontoret for samiske spørsmål (S). Nytt navn på Sekretariatet for samiske spørsmål 08.06.83. Fortsetter i 1991 som Seksjon for samiske spørsmål, underlagt Regionalpolitisk avdeling.

Plan- og administrasjonsavdelingen (PA). Fortsettelse av Administrasjonsavdelingen og (før denne) Den alminnelige avdeling. Slått sammen med Plan- og budsjettavdelingen 1. april 1989 under navnet Plan- og administrasjonsavdelingen. Bestod fra 1990 av 3 seksjoner: Budsjett- og administrasjonsseksjonen (BAS), Personal- og organisasjonsseksjonen (POS), Plan- og dataseksjonen (PDS). Fra 1997: Økonomi- og edbseksjonen (ØES), Personal- og organisasjonsseksjonen (POS) og Plan-, dokumentasjons- og samordningsseksjonen (PDS). Fra 2000: Økonomiseksjonen (ØS), Personal- og organisasjonsseksjonen (POS), Plan- og samordningsseksjonen (PS), Dokumentasjons- og IT-seksjonen (DIS). I 2003 tilkom Tariffrettsseksjonen (TS). I 2005: ØS, POS, PS, Arkiv/bibliotek/intranettenheten, IT-gruppen. I 2006: ØS, POS, PS, Arkivenheten. I 2007 ble avdelingen teamorganisert, med 5 team: Økonomi, Personal/organisasjon, Plan og samordning, Dokumentasjon og Administrasjon og støttefunksjon. I 2009 ble det 7 team: Økonomistyring (ØKS), Samordning (SAM), Planlegging, IKT og FOU (PLAN), Administrasjon og støttefunksjoner (ADMSTØ), HR-teamet (Human resources) og Dokumentasjon (DOK).

Plan- og budsjettavdelingen (P). Etablert 1. januar 1988, da Plan- og utredningsseksjonen, som var etablert 1. januar 1984, og var direkte underlagt departementsråden, ble egen avdeling. Ble slått sammen med Administrasjonsavdelingen 1. april 1989 under navnet Plan- og administrasjonsavdelingen.

Regionalpolitisk avdeling (U, R, REGA). Nytt navn på Distriktsutbyggingsavdelingen i 1994 (se denne). I 1995 bestod avdelingen av tre seksjoner: Seksjon for utredning og administrasjon, Seksjon for bedrifts- og næringsutvikling, Seksjon for lokal- og regional tilrettelegging. I 1998 tilkom Stab for internasjonalt arbeid, og i 1999 Stab for regionalt utviklingsprogram. I 2003 bestod avdelingen av Seksjon for styring og administrasjon, Seksjon for regional utvikling og samordning, og Stab for internasjonalt arbeid. I 2007 ble avdelingen omorganisert til 11 team, og i 2009 bestod den av 13 team (Økonomi, Område, Analyse, Regional utvikling, Lokal utvikling, Bedrift, Næring, Sektor/RDR, IA, Læring, Info, Stab, Prosjekt LUK).

Same- og minoritetspolitisk avdeling (SAMI/SAME). Opprettet juni 2001, da Same-, minoritets- og utlendingsavdelingen (SMU) ble nedlagt. Ut av KR D etter regjeringsskiftet i 2005/2006 (til Arbeidsdepartementet). (Overført til Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet (FAD) i 2009/10).

Same-, minoritets- og utlendingsavdelingen (SMU). Mars-juni 2001. Bestod av Samepolitisk seksjon, Etatstyringsseksjonen, Flyktningepolitisk seksjon, Innvandringspolitisk seksjon og Minoritetspolitisk seksjon.

Samepolitisk seksjon (SAME, SPS). Seksjon under Urfolks-, minoritets- og innvandringsavdelingen 1998-2000 og under Same-, minoritets- og utlendingsavdelingen (2001).

Sekretariatet for samiske spørsmål (S). Opprettet etter at regjeringen den 04.01.80 besluttet at KAD skulle ha det sentrale ansvaret for samordninga av arbeidet med samiske spørsmål, i kjølvannet av Alta-saken. Utviklingsfondet for sentrale samisk bosettingsområder ble overført fra Landbruksdepartementet til KAD 01.01.81. Sekretariatet var underlagt Administrasjonsavdelingen. Ble skilt ut fra Administrasjonsavdelingen 01.01.81 og omorganisert til en egen enhet direkte underlagt departementsråden.

Seksjon for samiske spørsmål (S). Fortsettelse av Kontoret for samiske spørsmål i 1991. Egen avdeling i 1995, Avdeling for samiske spørsmål.

Urfolks-, minoritets- og innvandringsavdelingen (UMI). Opprettet i 1998 da Innvandringsavdelingen og Avdeling for samiske spørsmål ble slått sammen til en avdeling. Bestod av Samepolitisk seksjon, Minoritetspolitisk seksjon, Innvandringspolitisk seksjon og Økonomi- og mottaksseksjonen. Varte ut 2000.

3. Saksfelters organisatoriske tilknytning (kronologisk)

Kommunal forvaltning, kommuneinndeling og valg

- 1948 Kommunalavdelingen overført fra Justis- og politidepartementet (JD) med virkning fra 20.12.48. Fire kontorer – 1. til 4. kommunalkontor
- 1989/1990 Kommunalavdelingen omorganisert fra kontorer til seksjoner – Avdelingssekretariatet (1989), Kommuneøkonomiseksjonen (1990), Samordningsseksjonen (1990), Juridisk seksjon (1990). Ingen navneendringer på avdelingen siden overføringen fra JD

Arbeidsrelaterte saker

- 1948 Arbeidsavdelingen overført fra Sosialdepartementet. Avdelingen besto av 4 kontorer (A1, A2, A3 og A4)
- 1972 Nytt kontor opprettet i Arbeidsavdelingen pga. ny aksjelov (ansattes medbestemmelsesrett) og to kontorer utskilt og overført til den nyopprettede Arbeidsmiljøavdelingen (M)
- 1987 Arbeidsmiljøavdelingen skiftet navn til Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen (AMS)
- 1989 Arbeidsavdelingen overført til Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD)

- 1993 Arbeidsavdelingen tilbakeført til Kommunal- og arbeidsdepartementet (KAD)
- 1997 Arbeidsavdelingen overført til AAD
- 2001 Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen overført til AAD

Administrative saker

- 1950 Den alminnelige avdeling overført fra Forsynings- og gjenreisningsdepartementet. Bestod av åtte kontorer: Juridisk kontor (D1), Administrasjonskontoret (D2), Kontoret for bygnings- og brannvesen (D3), Budsjett- og regnskapskontoret (D4), Innkjøpskontoret for trelast (D5), Kontoret for belgisk murstein (Mu), Transportkontoret (Tr), Avregningskontoret for forsyningsvarer (V)
- 1961 Arkivet underlagt Den alminnelige avdeling med en arkivleder
- 1979 Navnebytte fra Den alminnelige avdeling til Administrasjonsavdelingen
- 1989 Navnebytte fra Administrasjonsavdelingen til Plan- og administrasjonsavdelingen (PA). Plan- og budsjettavdelingen gikk inn i den nye enheten
- 1990 IT underlagt PA som egen seksjon - Plan- og dataseksjonen (PDS)
- 2006 Ansvar for IT overføres til Departementenes Servicesenter (DSS)

Bygningssaker og brannlovgivning

- 1950 Kontoret for bygnings- og brannvesen (D3) overført fra Forsynings- og gjenreisningsdepartementet. Kontoret lå under Den alminnelige avdeling, men var selvstendig arkivskaper i Den alminnelige avdeling t.o.m. 1982, og i BOBY t.o.m. 1984 (se under)
- 1965 Ny bygningslov. Gjeldende for hele landet og tok hensyn til nye tekniske løsninger. Bygningsloven av 1965 videreførte prinsippene i loven fra 1924
- 1982 Kontoret for bygnings- og brannvesen omorganisert til Seksjon for bygnings- og brannvesen (BB) med to bygningskontorer. Seksjonen ble underlagt Bolig- og bygningsavdelingen (BOBY). Hadde egen kopibok og journal t.o.m. 1984
- 1985 Ny plan- og bygningslov vedtatt (forenklet byggesaksbehandling, desentralisert beslutningsprosess, underlagt folkevalgt styring). Brannlovgivning og eksplosjonsvern ble overført fra BOBY til Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen

Boligsaker

- 1950 Boligdirektoratet overført fra Forsynings- og gjenreisningsdepartementet 01.07.50
- 1965 Boligdirektoratet nedlagt og saksfeltet overført til Den alminnelige avdeling samt Husbanken (ytre etat)
- 1966 Boligavdelingen opprettet. Fire boligkontorer (1.-4. boligkontor)
- 1969 Husleielovgivning overført fra Arbeidsavdelingen (A2) til Boligavdelingen - arkivkode 388.1
- 1982 Bolig- og bygningsavdelingen (BOBY) nytt navn på Boligavdelingen. Kontoret for bygnings- og brannvesen overført til BOBY. Avdelingen besto nå av fire boligkontorer samlet i en boligseksjon og to bygningskontorer samlet i Seksjon for bygnings- og brannvesen
- 1984 BOBY omstrukturert til tre enheter – Boligøkonomisk seksjon, Juridisk seksjon og et avdelingssekretariat
- 1999 BOBY omstrukturert i Plan- og økonomiseksjonen, Boligseksjonen og Byggseksjonen

Distrikts- og områdeplanlegging

- 1963 Distriktsplanavdelingen etablert. Besto av to seksjoner: Distriktsplanlegging (Pl) og Administrasjonen for friluftsliv og naturvern (F og N).
- 1972 Distriktsplanavdelingen overført til Miljøverndepartementet (MD). Skiftet navn til Planavdelingen

Distriktsutbygging og regionalpolitikk

- 1968 Distriktsutbyggingsavdelingen (U, DUA) opprettet og besto av tre kontorer
- 1993 Distriktsutbyggingsavdelingen skiftet navn til Regionalpolitisk avdeling (REGA) og besto nå av fire seksjoner

Innvandrings- og integreringssaker

- 1975/1976 Innvandringssekretariatet/Sekretariatet for innvandrings spørsmål opprettet og underlagt Arbeidsavdelingen
- 1981 Innvandringssekretariatet utskilt fra Arbeidsavdelingen. Omorganisert til en egen enhet direkte underlagt departementsråden

1983	Innvandrerseksjonen
1987	Innvandringsavdelingen
1998	Innvandringspolitisk seksjon. Underlagt Urfolks-, minoritets- og innvandringsavdelingen (UMI)
2001	Innvandringspolitisk seksjon. Underlagt Same-, minoritets- og utlendingsavdelingen (SMU)
2001	Juni 2001: Innvandringsavdelingen
2005	Integrerings- og mangfoldsavdelingen (IMA) etableres i tillegg til Innvandringsavdelingen
2005/2006	Innvandringsavdelingen og Integrerings- og mangfoldsavdelingen overført til Arbeidsdepartementet (AD)
2009/2010	Innvandringsavdelingen overført til Justis- og politidepartementet (JD). Integrerings- og mangfoldsavdelingen overført til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD)

Samiske spørsmål

1980	Sekretariatet for samiske spørsmål opprettet. Utviklingsfondet for sentrale samiske bosettingsområder overført fra Landbruksdepartementet
1981	Sekretariatet for samiske spørsmål skilt ut fra Administrasjonsavdelingen. Omorganisert til en egen enhet direkte underlagt departementsråden
1983	Kontoret for samiske spørsmål
1991	Seksjon for samiske spørsmål. Underlagt Regionalpolitisk avdeling (REGA)
1996	Avdeling for samiske spørsmål
1998	Samepolitisk seksjon. Underlagt Urfolks-, minoritets- og innvandringsavdelingen (UMI)
2001	Samepolitisk seksjon. Underlagt Same-, minoritets- og utlendingsavdelingen (SMU)
2001	Juni 2001: Same- og minoritetspolitisk avdeling (SAMI)
2005/2006	SAMI overført til Arbeidsdepartementet (AD)
2009/2010	SAMI overført til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD)

4. Departementets navn og adresser gjennom tidene

Fra 1948 til i dag (2011) har departementet hatt følgende navneformer:

Kommunal- og arbeidsdepartementet (KAD)	1948-1989
Kommunaldepartementet	1990-1993
Kommunal- og arbeidsdepartementet (KAD)	1993-1997
Kommunal- og regionaldepartementet (KRD)	1998-d.d.

Navneendringene hadde særlig sammenheng med hvorvidt Arbeidsavdelingen var tilknyttet departementet eller ikke.

Departementets tidligere og nåværende adresser:

Rådhusgata 8 (Arbeidsavdelingen holdt til i Victoria Terrasse nr. 11)	1948-1950
Grubbegata 1 (tidligere Oslo tinghus) (KAD hadde også lokaler i Josefinesgate 41 og i Kristian Augusts gate 15 på 1950-tallet)	1950-1961
Pilestredet 33 (Shell-gården)	1961-1983
Hammersborg torg 1 og 3	1983-1995
Akersgata 59 (R5)	1995-

Grubbegata 1 (KAD, 1950-61). Arkitekt: Ove Bang.

Fotograf: Teigen NAM.

Josefinesgate 41.

Shell-gården (KAD, 1961-83) under bygging. Foto: Leif Ørnelund.

Hammersborg 3 (KAD, 1983-95). PA, ARBA og KOMM holdt til i henholdsvis 11., 7. og 5. etasje.

Hammersborg 1 (OBOS-gården), KAD 1983-95. BOBY, DUA og AMS hadde lokaler i 12., 10. og 7. etasje. Foto: Henrik Ørstad.

Akersgata 59 (R5), KRDs nåværende adresse. KRD har lokaler i 7. og 8. etasje.
Foto: J. P. Fagerback.

5. Statsråder

1948-58	Johan Ulrik Olsen (A)
1958-1963	Andreas Zeiner Cappelen (A)
1963	Oskar Skogly (A)
1963	Bjarne Lyngstad (V)
1963-65	Jens Haugland (A)
1965-70	Helge Seip (V)
1970-71	Helge Rognlien (V)
1971-72	Oddvar Nordli (A)
1972-73	Johan Skipnes (Krf)
1973-78	Leif Jørgen Aune (A)
1978-79	Arne Nilsen (A)
1979-80	Inger Louise Valle (A)
1980-81	Harriet Andreassen (A)
1981-86	Arne Rettedal (H)
1986-87	Leif Haraldseth (A)
1987-88	William Engseth (A)
1988-89	Kjell Borgen (A)

1989-90	Johan J. Jacobsen (Sp)
1990-92	Kjell Borgen (A)
1992-96	Gunnar Berge (A)
1996-97	Kjell Opseth (A)
1997-99	Ragnhild Queseth Haarstad (Sp)
1999-2000	Odd Roger Enoksen (Sp)
2000-01	Sylvia Brustad (A)
2001-05	Erna Solberg (H)
2005-07	Åslaug Haga (Sp)
2007-09	Magnhild Meltveit Kleppa (Sp)
2009-13	Liv Signe Navarsete (Sp)
2013-18	Jan Tore Sanner (H)
2018-d.d.	Monica Mæland (H)